

Hemşirelik Bilimi Dergisi

Journal of Nursing Science

<http://dergipark.gov.tr/hbd>

e-ISSN:2636-8439

Önsöz

21.08.2026

Yirmi birinci yüzyıl, insanlığın sadece teknolojik ve bilimsel ilerlemelerine tanıklık etmemektedir. Aynı zamanda küresel ölçekli krizlerin karmaşık etkileriyle de yüzleştiği bir dönemdir. İklim krizi, çevresel bozulmalar, göç hareketleri, sosyo-ekonomik eşitsizlikler ve derinleşen eko-anksiyete gibi makro düzeydeki sorunlar karşımıza çıkmaktadır. Elbette bunlar birey ve toplum sağlığını koruma sorumluluğumuzu her zamankinden daha kritik bir noktaya taşımaktadır. Bu durum, geleneksel halk sağlığı yaklaşımlarının sınırlarını genişletmesine neden olmaktadır. Hatta "Küresel Krizler ve Değişen Paradigmalar" ekseninde kendini yeniden konumlandırmasını zorunlu kılmaktadır.

Hemşirelik, sadece klinik alanın sınırları içine sıkışmış bir bakım uygulaması değildir. Hemşireliğin insan, toplum ve çevre etkileşimini sistematik olarak inceleyen dinamik bir bilim dalı olduğunu bilmekte ve günümüzde bunu net bir şekilde yaşamaktayız. Bu bağlamda halk sağlığı hemşireliği; halk sağlığı disiplininin geniş ölçekli epidemiyolojik görünümü ile hemşirelik biliminin insan odaklı, bütüncül ve kanıta dayalı küçük ölçekli yaklaşımlarını sentezleyen önemli bir köprüdür. Bu bilimsel köprü, Birleşmiş Milletlerin 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amacı (Sustainable Development Goals - SDG) ile uyum içerisindedir. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları; daha adil, barışçıl, yaşanabilir ve dayanıklı bir dünya inşa etmeyi gözetmektedir. Bu 17 küresel amaç insanlığın ve dünyamızın ortak geleceğini güvence altına almayı hedeflemektedir. Ancak bu hedeflerin birbirinden bağımsız bölümler olmadığını biliyoruz. Bunlar birbirini besleyen bütüncül bir yapı ve eylem planıdır. Halk sağlığı ve hemşirelik bilimi bu 17 hedefin tam merkezinde ve kesişim noktasında yer alır. Halk sağlığı hemşireliği büyük ölçekli küresel yükümlülüklerin sahada gerçeğe dönüşmesini sağlayan etkin bir güçtür. Nitekim bu ortak vizyonun görünür destekçileri olan "Sağlık ve Kaliteli Yaşam" (SDG 3), "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" (SDG 5), "Temiz Su ve Sanitasyon" (SDG 6) ve "İklim Eylemi" (SDG 13) gibi önemli hedeflere ulaşılması için yerel ve bölgesel düzeyde yürütülen güçlü halk sağlığı müdahalelerine gereksinim vardır. Dolayısıyla modern dünyamızdaki halk sağlığı yaklaşımı yalnızca hastalıkların önlenmesi ya da geleneksel klinik bakımın yönetimiyle sınırlandırılmaz. Çevre sağlığından toplumsal cinsiyet dinamiklerine, palyatif bakım süreçlerinden kronik hastalık yönetimine, iklim değişiminden yapay zekaya kadar uzanan daha saymadığımız bir çok alt disiplin için mücadele etmektedir. Bu mücadelede ise aslında küresel krizlerin bireye, aileye ve topluma yansıyan karmaşık sonuçlarıyla bilimsel bir zeminde yer almaktadır ve sürdürülebilir gelecek hedeflerine de doğrudan hizmet etmektedir. Bu özgün ve nitelikli bilgiyi üreten hemşirelik bilimi; toplumsal kırılganlıkları azaltmada, koruyucu sağlık sistemlerini güçlendirmede ve küresel kalkınma amaçlarını hayata geçirmede büyük bir güçtür. Diğer bir ifadeyle hemşirelik çok boyutlu, evrensel ve hareketli doğasını yaşama yansıtan seçkin bir bilimdir. Klinik uygulamalardan toplum tabanlı saha çalışmalarına, metodolojik çeşitlilikten kanıta dayalı çözüm önerilerine kadar geniş bir yelpazede bilimsel içerikli modern sağlık sistemlerinin, bilimsel hemşirelik uygulamalarının ve toplum yapısının dayanıklılığını artırmaya yönelik büyük bir bütünün önemli bir parçasıdır.

Sunulan bu bilimsel kanıtların araştırmalarınıza ilham vermesini ve uygulamalarınıza rehberlik etmesini dilerim.

Alan Editörü

Doç. Dr. Arzu AKCAN

Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı Öğretim Üyesi